

Список використаної літератури:

1. Алексеева В. Г. Ценностные ориентации как фактор жизнедеятельности и развития. *Психологический журнал*. 1984.
2. Выготский Л. С. Вопросы детской психологии. Санкт-Петербург : Союз, 2004.
3. Глинянюк Н. В. Психолого-педагогічні умови формування ціннісних орієнтацій сучасної студентської молоді. URL: http://tme.umo.edu.ua/docs/Dod/3_2010/Glinaniyk.pdf
4. Волков Б. С. Психология юности и молодости : учеб. пособ. Москва : Академический проект : Трикста, 2006.
5. Киприянова Е. В. Исследование ценностных ориентаций старшеклассников и управление социализацией личности. *Обществознание в школе*. 1999.

Поночков Данило Олексійович

здобувач вищої освіти

другого (магістерського) рівня вищої освіти
Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Пріснякова Людмила Макарівна

кандидат психологічних наук, доцент,
завідувач кафедри психології

Дніпровського гуманітарного університету

**ЗНАЧЕННЯ БАТЬКІВСЬКИХ ВІДНОСИН
В ЖИТТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Дорослий вводить дитину в світ соціальної діяльності – суспільно вироблених навичок, умінь, способів практичної діяльності та моралі. А так як в предметах матеріальної та духовної культури, в її традиціях знаходять своє втілення історично сформовані форми психічного життя людей, то дитина, пізнаючи культуру і опановуючи нею, разом з тим засвоює і ці форми. На цій основі у неї розвиваються специфічні соціальні форми психіки.

Протягом усього раннього та дошкільного дитинства головним чинником формування особистості дитини продовжують залишатися батьки, підтримка і схвалення яких складають необхідну умову «врівноваженості» дитини з навколишнім середовищем і переживання нею емоційного благополуччя.

Традиційно головним інститутом виховання дитини є сім'я. Те, що дитина в дитячі роки набуває в сім'ї, вона зберігає протягом всього подальшого життя. Важливість сім'ї як інституту виховання обумовлена тим, що в ній дитина знаходиться протягом значної частини свого життя і по тривалості своєї дії на особистість жоден з інститутів виховання не може

порівнятися з сім'єю. У ній закладаються основи особистості дитини, і до вступу до школи вона вже більш ніж наполовину сформувалася як особистість. Для маленької дитини сім'я – це цілий світ, у якому вона живе, діє, робить відкриття, вчиться любити, ненавидіти, радіти, співчувати. Будучи її членом, дитина вступає у певні відносини з батьками, що можуть вплинути на неї як позитивно, так і негативно.

Існує велика кількість різноманітних визначень сім'ї. Вихідним вважатимемо визначення сім'ї як соціальної системи, яке пропонує А. Я. Варга: «Сімейна система – це група людей, які пов'язані загальним місцем проживання, спільним господарством, а головне – взаємостосунками». Дослідженням дитячо-батьківських стосунків у вітчизняній психології займалися учені Божович Л.И., Выготский Л.С., Костенко М. А., Лунякова Л. Г., Дубровина И.В., Лисина М. И., Леонтьев А.Н., Мухина В.С., Хоментausкас Г.Т., Эльконин Д. та інші. [1] Особлива роль у розвитку дитини, її емоційної та особистісної сфери, є фактор взаємодії батьків і дитини, як на ранніх, так і на пізніших етапах розвитку. У процесі постійного контакту з дитиною, батьки допомагають регулювати і впорядковувати його афективні взаємини з навколишнім світом, освоювати різноманітні психотехнічні прийоми афективної організації її поведінки, стабілізації афективних процесів. Завдяки своїм особливостям сім'я, як мала група створює своїм членам такі умови для емоційних проявів і задоволення емоційних потреб, які допомагають людині відчувати свою приналежність до суспільства, підсилюють почуття його безпеки і спокою, викликають бажання надати допомогу і підтримку іншим людям.

Численні психологічні дослідження показують, що спілкування дитини з близькими дорослими є головною і вирішальною умовою становлення всіх її психічних здібностей і якостей: мислення, мовлення, самооцінки, емоційної сфери, уяви та ін.

Сім'я, її стабільність та гармонійність функціонування є важливою умовою психологічного здоров'я кожної людини. Особливого значення психологічний клімат у родині, характер батьківсько-дитячих взаємин набуває у процесі розвитку та становлення особистості дитини. Дисгармонійні стосунки у сім'ї та деструктивні особистісні характеристики батьків діють на добробут дитини: не дозволяють задовольняти основні потреби, викликаючи стан напруги; слугують джерелом соматичних розладів, деструктивних переживань, у результаті чого можуть виникнути дитячі психологічні травми.

Питання сімейного виховання і впливу взаємин у сім'ї на дитину стали розроблятися в рамках психолого-педагогічного підходу (К. Д. Ушинський, А. С. Макаренко, В. О. Сухомлинський, Є. А. Аркін, А. Н. Леонтьєв, А. В. Запорожець, Н. І. Лісіна, В. К. Копирло та ін.)

Дана тема є актуальною, оскільки аналіз сучасного суспільства і сучасної сім'ї показує, що батьки часто не здатні створити сприятливі умови для ефективної соціалізації дитини, що призводить до загострення різних соціальних проблем. Помилки і прорахунки, допущені батьками в процесі

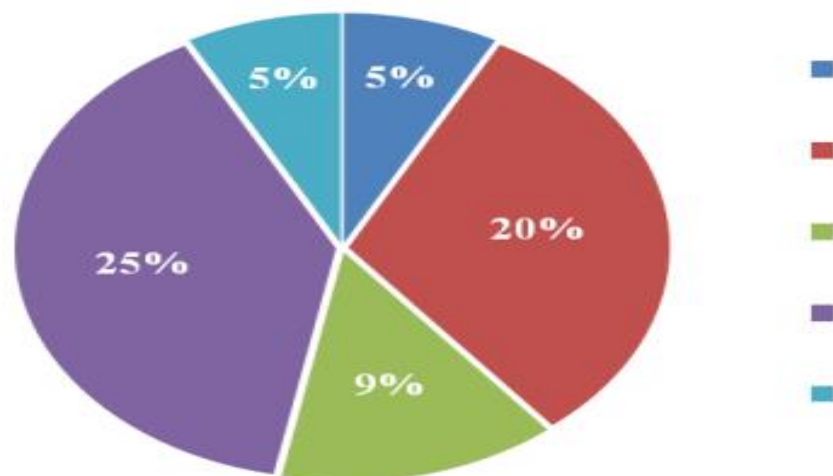
виховання та розвитку дитини, можуть виявитися непоправними і виявлятися пізніше в асоціальній поведінці дитини, в труднощах її адаптації до життя в суспільстві, в різних відхиленнях психічного та особистісного розвитку. Багато соціальних проблем є наслідком виховання дітей батьками з низьким рівнем психологічної та педагогічної культури, яка проявляється у безвідповідальному ставленні до виконання своїх виховних функцій, сильної мотиваційної обмеженості у вирішенні проблем сімейного виховання, неготовності і небажанням змінювати сформовані стереотипи виховання.

Сучасний ритм життя, збільшення кількості неповних, конфліктних сімей, зайнятість батьків поряд з низьким рівнем їх психолого-педагогічної культури істотно спотворюють характер дитячо-батьківських відносин. Це проявляється в формальному контакті батьків з дитиною, зникнення спільних форм діяльності, в дефіциті теплоти і уважного ставлення один до одного, що часто призводить до формування у дитини неадекватної самооцінки, невпевненості в своїх силах, негативних форм самоствердження, а в крайніх випадках виражається в педагогічній занедбаності, нездатністю до активного функціонування у соціум і затримкою психічного розвитку.

Батьківське ставлення розуміється як система різних почуттів і дій дорослих по відношенню до дітей. З психологічної точки зору батьківська установка — це педагогічне соціальне ставлення до дітей, яке включає раціональний, емоційний та поведінковий компоненти.

Були використанні такі методики: «Опитувач батьківських відносин» Я.А. Варга та В. В. Столін.

Результати діагностики батьківського ставлення на початковому етапі дослідно-пошукової роботи (Прийняття, Кооперація, Симбіоз, Авторитарна, Гіперсоціалізація, Маленький неудачник)

Батьки у розвитку та вихованні дитини займають провідну роль, оскільки саме вони вкладають у неї знання, які у подальшому перетворюються у навички та допоможуть функціонувати їй у житті, бути активним учасником суспільних відносин. Батьки виступають людьми, які повинні налагоджувати

стосунки з дитиною, а з іншого боку, виховувати, вимагати від них виконання певних правил.

При успішній взаємодії батьків та дітей, формування позитивного емоційного контакту, довірливих відносин, не обмежені дітей у діях для пізнання світу, вони будуть виростати більш адаптивними до суспільства та не відчують почуття тривожності.

Потьомкіна Вероніка Андріївна

здобувач вищої освіти

другого (магістерського) рівня вищої освіти
Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Сазонець Ігор Леонідович

доктор економічних наук, професор,

професор кафедри туристичного та

готельно-ресторанного бізнесу

Дніпровського гуманітарного університету

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ КУРОРТНОЇ СПРАВИ В СВІТІ В УМОВАХ ВПЛИВУ КОРОНАКРИЗИ

Курорти є одним із найважливіших сегментів індустрії гостинності. В останні роки ми бачили, що відпочинок на курортах набув надзвичайної популярності. Однак, поширення пандемії COVID-19, коронакриза спричинили негативний вплив на цю сферу.

Сьогодні курорти перебувають у скрутному становищі. Ключові фактори, що сприяють цьому наступні:

1. Економічна рецесія. Однією з основних причин, чому курорти останнім часом працюють не в повну силу є економічні умови. Коли люди не можуть дозволити собі відпустку, вони не збираються віддавати перевагу курортам як першому вибору для відпочинку. Це чинить додатковий тиск на курортні об'єкти. Потрібен час, щоб вони почали працювати та стати прибутковими;

2. Поширення інформаційних технологій та розвиток можливостей самостійного пошуку житла з метою відпочинку. Особливо популярним є ресурс Airbnb. Airbnb полегшив людям пошук житла для відпустки, який відповідає їхнім потребам, як ніколи. Ці заклади не можуть запропонувати всі види туристичного сервісу, але їх розташування є головним пріоритетом для вибору відпочинку. Вони є ґрунтовними конкурентами для курортів. Їм доводиться більше працювати, щоб запросити гостей і зрештою отримати прибуток у своєму бізнесі.

3. Зниження кількості туристів. На різку зміну моделей подорожей суттєво вплинуло на роботу курортів. Пандемія COVID-19 кардинально вплинула на життя людей та змінила спосіб подорожей людей. Протягом